

Antroposofická medicína

Radek Märtl

Může mít onemocnění člověka nějaký smysl? Na tuto opomíjenou otázku v životě nemocného člověka hledá odpověď antroposofické lékařství.

Antroposofické lékařství vychází z duchovně vědeckého směru nazvaném antroposofie, z něhož dnes vychází i další iniciativy a směry. Nejznámějším je například waldorfská pedagogika, která se snaží rozvíjet dětskou osobnost ve svobodně myslícího, cítícího, a jednajícího člověka. Waldorfské školy působí úspěšně i u nás a získávají stále více příznivců. Z antroposofických poznání čerpá také biodynamické zemědělství, které nepoužívá chemické přípravky a hnojiva. Zakladatelem antroposofie je německý badatel Rudolf Steiner (1861-1925), který spojil svůj vhled do duchovního světa s vědeckou metodou a vytvořil tak duchovně vědecký směr, který nazval antroposofií. Antroposofie chce být, jak naznačuje její název, moudrostí o člověku. Antroposofická medicína chápe nemoci v kontextu osobního vývoje člověka. Vlastní příčinou nemoci nejsou v jejím pojetí vnější faktory (např. infekce), nýbrž neschopnost člověka vyrovnat se s nimi.

Aby mohl antroposofický lékař nemocnému pomoci, hledá příčiny nerovnováhy nejen v pacientově těle, ale i smysl konkrétního projevu nemoci ve vztahu k celému životu pacienta a jeho životnímu osudu. Při léčení jsou využívány překvapivé souvislosti jako je např. léčivá síla horečky. Léčebný účinek horečky byl znám již ve 4. století před Kristem. Dnes je tato samoléčivá síla opomíjena a například nemocným dětem jsou téměř automaticky podávány léky ke snížení teploty, přestože právě teplota má pro ně blahodárně léčivý účinek. Smyslem a pozitivním účinkem teploty je i procvičení imunitních pochodů, které bude dítě v budoucnu potřebovat k zvládnutí dalších nemocí. Pochopitelně vždy musí situaci důkladně posoudit lékař, protože vysoká teplota může signalizovat i takový stav, který ohrožuje život pacienta. A tak např. podle MUDr. Rudolfa Prixe, lékaře, který se antroposofické medicíně věnuje už několik desítek let mohou být spalničky pro dítě i přínosem. Při tomto onemocnění dochází k zmobilizování a trénování všech specifických i nespecifických imunitních systémů. Při nemoci dítěte se navíc prohlubuje vztah dítěte s matkou, protože dítě při intenzivní péči matky pozná v praxi velikost její lásky a péče.

Antroposofická medicína má velikou škálu vlastních léků, jak minerálních, tak rostlinného i živočišného původu. Některé se připravují homeopatickými postupy. V případě potřeby však lékař použije i lék zcela běžný. Při hledání vhodného léku se uplatňuje skutečnost příbuznosti procesů a látek v lidském těle s příbuzností látek a procesů v přírodě. Antroposofická farmacie se snaží hledat vztahy mezi člověkem a přírodou a při výrobě léků zohlednit i vesmírné děje působící na vyráběné léky. Výroba těchto léků měla v předválečném Československu dobrou tradici. V současné době se tyto léky zatím dovážejí. Při hledání

léčivých vlastností rostlin je podle antroposofie potřeba hledět nejen na rostlinu nebo účinnou látku v ní, ale i na její prostředí ve kterém žije a roste. Jako příklad můžeme uvést rostlinu rojovník bahenní, který roste v nehostinném prostředí mokřadišť. Rojovník bahenní vytváří i v tomto vlhkém a studeném prostředí éterické oleje a právě proto se z něho vyrábí léky určené pro léčbu otoků při revmatických chorobách.

V antroposofické medicíně hraje velkou roli vztah mezi lékařem a pacientem. Osobnost pacienta je vždy hlavní a lékař je spíše pomocníkem na cestě k uzdravení. Tento vztah musí být založen na důvěře, že lékař udělá podle svých sil vše, aby člověku pomohl. Na druhé straně by měl pacient respektovat rady a doporučení lékaře a případně projít potřebnými změnami ve svém životě. Při antroposofické léčbě nejde jen o odstranění nepříjemných a bolestivých projevů choroby. Pacient musí z nemoci také něco vytěžit a pochopit. Při léčbě je důležité podávat nemocnému nejen léky, ale i psychickou pomoc. Tato léčba je složitý komplex, který je postaven na vztahu lékaře a pacienta a využívá v co největší míře především přírodních léků bez vedlejších účinků. Při léčbě se snaží uplatňovat celostní metody. Tedy takové, které člověka vnímají jako fyzickou, psychickou i duchovní bytost. Léčba nemá jen odstranit potíže, ale i pomoci pochopit poselství, které nemoc člověku přinesla.